

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๖/๒๕๔๔

วันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๔๔

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคพิทักษ์ไทย

ประธานกรรมการการเลือกตั้ง ในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ส่ง เรื่อง ขอให้มีความสั่งยุบพรรคพิทักษ์ไทย ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๔๔ สรุปความได้ว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคพิทักษ์ไทยในทะเบียนพรรคการเมือง ตั้งแต่วันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๔๓ ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงเป็นพรรคการเมืองที่จัดตั้งเกินกว่าเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทินที่ผ่านมา ซึ่งมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ฯ กำหนดให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามวิธีการที่นายทะเบียนพรรคการเมืองกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบการดำเนินกิจการของพรรคพิทักษ์ไทย ซึ่งจะต้องดำเนินการตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ฯ แล้วปรากฏว่า หัวหน้าพรรคพิทักษ์ไทยไม่ได้แจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบถึงรายงานการดำเนินกิจการของพรรคในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๓ จึงมีเหตุให้ยุบพรรคพิทักษ์ไทยตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ฯ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้มีความสั่งยุบพรรคพิทักษ์ไทยตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ต่อไป

ศาลรัฐธรรมนูญได้รับคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๔๔ เมื่อตรวจสอบคำร้องแล้วจึงมีมติให้รับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ข้อที่ ๑๐ เพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไป และส่งสำเนาคำร้องให้พรรคพิทักษ์ไทยเพื่อยื่นคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับ หรือถือว่าได้รับหนังสือ

ต่อมาศาลรัฐธรรมนูญได้รับหนังสือ เรื่อง การชี้แจงเกี่ยวกับนายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีความสั่งยุบพรรคพิทักษ์ไทย ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๔๔ โดยนายมาย แก้วจันทร์พานนท์ หัวหน้าพรรคพิทักษ์ไทย สรุปคำชี้แจงได้ว่า นายมาย ฯ เคยเข้าพบเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการ

การเลือกตั้ง เพื่อปรึกษาเกี่ยวกับเลขานุการพรรคไม่ให้ความร่วมมือ เจ้าหน้าที่ไม่ได้ให้คำแนะนำอะไร เพียงแต่กล่าวว่า “เป็นเรื่องของภายในพรรคแก้ไขกันเอง” นายมาย ฯ จึงได้นำเรื่องนี้เข้าหารือกับ คณะกรรมการบริหารพรรคและตกลงให้มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๔๔ พร้อมกัน ตามเอกสาร ที่แนบมาด้วยคือ ระเบียบวาระและรายงานการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๔๔ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ วันอาทิตย์ที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๔ ที่อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา

สาระสำคัญของการประชุมกล่าวถึงการลาออกของหัวหน้าพรรค และที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบ ให้นายมาย ฯ เป็นหัวหน้าพรรคอีกสมัยหนึ่งตามที่นายสงัด กอรัมย์ เสนอต่อที่ประชุม โดยไม่มีผู้ใดคัดค้านและที่ประชุมได้เห็นชอบกับการเสนอตั้งผู้ดำรงตำแหน่งต่างๆ ของพรรค โดยในวาระที่ ๔ ว่า ประธานที่ประชุมได้เสนอให้คณะกรรมการบริหารพรรครีบดำเนินการเกี่ยวกับการแสดงบัญชีทรัพย์สิน และหนี้สิน ภายใน ๓๐ วัน

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ฯ มาตรา ๓๕ บัญญัติให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามวิธีการที่นายทะเบียนพรรคการเมืองกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียน พรรคการเมืองทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมือง ที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน เนื่องจากนายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้ง การจัดตั้งพรรคพิทักษ์ไทย ตั้งแต่วันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๔๓ พรรคพิทักษ์ไทยจึงตั้งมาแล้วกว่า ๕๐ วัน นับแต่วันที่ ๑๖ สิงหาคม ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๓ เมื่อนายมาย ฯ ลาออกและได้รับแต่งตั้ง ให้เป็นหัวหน้าพรรคพิทักษ์ไทยอีกครั้ง นายมาย ฯ ก็ไม่ได้ชี้แจงเหตุผลหรือปัญหาใดๆ ที่ไม่ได้ดำเนินการ ให้เป็นไปตามความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว พิจารณาแล้วเห็นว่า หัวหน้าพรรคพิทักษ์ไทยฝ่าฝืนโดยไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ฯ มาตรา ๓๕ กรณีจึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคพิทักษ์ไทยได้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ดังกล่าว มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยให้ยุบพรรคพิทักษ์ไทย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง ฯ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ